

Spontaneous Prayer

Rabbi Elie Kaunfer – kaunfer@hadar.org

Spring Lecture Series 2020

“We have to distinguish between two main types of prayer: prayer as an **act of expression** and prayer as an **act of empathy**. The first type takes place when there is a strong feeling within that leads to prayer, when we are stirred by something and seek words to express our state of mind. But the more common type of prayer is an act of empathy. There need be no prayerful mood in us when we begin to pray. It is through our reading and feeling the words of the prayers, through imaginative projection of our consciousness into the meaning of the words, and through empathy into the ideas with which the words are pregnant, that this type of prayer comes to pass. The ability to express what is hidden in the heart is a rare gift and cannot be counted upon by all men.” (Abraham Joshua Heschel, *Moral Grandeur and Spiritual Audacity*, p. 350)

1. Babylonian Talmud Avodah Zarah 7b-8a As it is taught [in a <i>baraita</i>]: <u>Nahum the Mede says: A person asks about their needs during “who hears prayer.”</u> [Rav Aha bar Minyomi] said: This is an exception [to the discussion previously regarding Nahum the Mede], since it hangs on thick ropes [i.e. has high authority].	1. תלמוד בבלי עבודה זרה דף ז:ח. דתניא, <u>נחום המדי אומר: שואל אדם צרכיו בשומע תפלה.</u> אמר: בר מינה דההיא, דתליא באשלי רברבי;
--	---

As it is taught [in a <i>baraita</i>]: <u>Rabbi Eliezer says: A person asks about their needs, and afterwards prays</u>, as it is said: “A prayer of a lowly person when they are faint and pours forth their plea (<i>sihah</i>) before YHVH” (Psalm 102:1)—<i>sihah</i> is only prayer, as it is said: “Isaac went out to pray (<i>la-su’ah</i>) in the field” (Genesis 24:63). <u>Rabbi Yehoshua says: They should pray, and afterwards ask about their needs</u>, as it is said: “I will pour out my <i>sihah</i> before You, I will tell my pain before You” (Psalm 142:3). ... Rav Yehudah son of Rav Shmuel bar Shilat in the name of Rav said: Even though they said: <u>A person asks about their needs during “who hears prayer,” if they came to say at the end of each blessing [a request] related to each blessing, they should say it.</u> Rabbi Hiyya bar Ashi said Rav said: Even though they said: <u>A person asks about their needs during “who hears prayer,” if they have a sick person in their house, they should say it in the blessing of the sick people; and if they need sustenance, they should say it in the blessing of the years.</u> <u>Rabbi Yehoshua ben Levi said: Even though they said: A person asks about their needs in “who hears prayer,” if they came to say this after his Amidah—even to the extent of Yom Kippur—they should say it.</u>	דתניא, ר' אליעזר אומר: שואל אדם צרכיו ואחר כך יתפלל, שנאמר: תפלה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו וגו' (תהלים קב:א), אין שיחה אלא תפלה, שנאמר: ויצא יצחק לשוח בשדה; ר' יהושע אומר: יתפלל ואח"כ ישאל צרכיו, שנאמר: אשפוך לפניו שיחי צרתי לפניו אגיד (תהלים קמב:ג). ... אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב, אף על פי שאמרו: שואל אדם צרכיו בשומע תפלה, אבל אם בא לומר בסוף כל ברכה וברכה מעין כל ברכה וברכה - אומר. א"ר חייא בר אשי אמר רב, אף על פי שאמרו: שואל אדם צרכיו בשומע תפלה, אם יש לו חולה בתוך ביתו - אומר בברכת חולים, ואם צריך לפרנסה - אומר בברכת השנים. אמר ר' יהושע בן לוי, אף על פי שאמרו: שואל אדם צרכיו בשומע תפלה, אבל אם בא לומר אחר תפלתו, אפילו כסדר יוה"כ - אומר.
2. Tosefta Berakhot (Lieberman) 3 They do not say words after <i>Emet ve-Yatziv</i>, but they say words after the <i>Amidah</i>—even to the extent of the confession of Yom Kippur.	2. תוספתא ברכות (ליברמן) פרק ג אין אומ' דברים אחר אמת ויציב אבל או' דברים אחר תפלה אפילו כסדר וידוי של יום הכפורים
3. Mishnah Avot 2:13 R. Shimon [ben Netanel] said: Be careful about <i>Keriat Shema</i> [and <i>Amidah</i>].	3. משנה אבות ב:יג רבי שמעון [בן נתנאל] אומר: הוי זהיר בקרית שמע [ובתפלה]

And when you pray [the <i>Amidah</i>], do not make your <i>Amidah</i> fixed, rather mercy and supplications before The Place, who is Blessed. As it says: For You are a gracious and merciful God, patient and filled with lovingkindness, who regrets evil (Joel 2:13). And do not judge yourself to be an evil person.	וכשאתה מתפלל אל תעש תפלתך קבע אלא רחמים ותחנונים לפני המקום ברוך הוא שנאמר (יואל ב:יג) כי אל חנון ורחום הוא ארך אפים ורב חסד [ונחם על הרעה] ואל תהי רשע בפני עצמך:
4. Mishnah Berakhot 4:3-4 Rabban Gamliel says: Every day a person should pray eighteen (the <i>Amidah</i>). Rabbi Yehoshua says: “essence” of eighteen. Rabbi Akiva says: If his <i>Amidah</i> flowed in his mouth, he should say the <i>Amidah</i>; and if not, “essence” of eighteen. Rabbi Eliezer says: One who makes his <i>Amidah</i> fixed, his <i>Amidah</i> is not supplications.	4. משנה ברכות ד:ג-ד רבן גמליאל אומר: בכל יום מתפלל אדם שמונה עשרה רבי יהושע אומר: מעין שמונה עשרה ר' עקיבא אומר: אם שגורה תפלתו בפיו יתפלל שמונה עשרה ואם לאו מעין י"ח: רבי אליעזר אומר: העושה תפלתו קבע אין תפלתו תחנונים...
5. Jerusalem Talmud Berakhot 4:4; 8a R. Abbahu said in the name of R. Eleazar: As long as one does not read it like a letter. R. Aha said in the name of R. Yosi: One must make something in it new every day. Ahitophel would pray three new <i>Amidot</i> every day. R. Zera said: Whenever I would do that, I would make a mistake, and I can only do that which R. Abbahu said in the name of R. Eleazar: As long as one doesn't read it like a letter. R. Eleazar would pray a new <i>Amidah</i> every day. R. Abbahu would make a new blessing every day. R. Yosi of Sidon said in the name of R. Yohanan: Before his <i>Amidah</i>, he would say: YHVH, open my lips, and my mouth will speak your praises (Ps. 51:17). After his <i>Amidah</i>, he would say: Let the words of my mouth and the utterings of my heart be acceptable before You, YHVH my rock and my redeemer (Psalms 19:15). R. Yudan would say both of them before his <i>Amidah</i>.	5. תלמוד ירושלמי (ונציה) ברכות פרק ד ה"ד/דף ח טור א רבי אבהו בשם רבי אלעזר ובלבד שלא יהא כקורא באיגרת רבי אחא בשם רבי יוסי צריך לחדש בה דבר בכל יום אחיתופל היה מתפלל שלש תפילו' חדשות בכל יום אמר ר' זעורא כל זמן דהוינא עביד כן הוינא טעי ולית לך אלא כ"י דמר רבי אבהו בשם רבי אלעזר ובלבד שלא יהא כקורא באגרת רבי אלעזר היה מתפלל תפילה חדשה בכל יום רבי אבהו היה מברך ברכה חדשה בכל יום רבי יוסי צידינא בשם רבי יוחנן לפני תפילתו הוא או' ה' שפתי תפתח ופי יגיד תהילתך לאחר תפילתו הוא אומר יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי רבי יודן אמר תרויהון קומי צלותיה

Mareh HaPanim to Above This is the praise of Aḥitophel, that he would pray three new <i>Amidot</i> every day and would never err in any of them.	מראה הפנים מסכת ברכות פרק ד וזהו שבחו של אחיתופל דקאמר הכא שהיה מתפלל ג' תפלות חדשות בכל יום ולא היה טועה בשום אחת מהן
6. Babylonian Talmud Berakhot 29b What is “fixed?” R. Ya’akov bar Idi said in the name of R. Oshaya: One whose <i>Amidah</i> seems like a burden to him. The rabbis say: Whoever does not say it in the language of supplication. Rabbah and Rav Yosef both say: Whoever does not make something in it new. R. Zera said: I can make something new in it, but I am concerned lest I become distracted.	6. תלמוד בבלי ברכות דף כט: מאי קבע? אמר רבי יעקב בר אידי אמר רבי אושעיא: כל שתפלתו דומה עליו כמשוי; ורבנן אמרי: כל מי שאינו אומרה בלשון תחנונים; רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו: כל שאינו יכול לחדש בה דבר. אמר רבי זירא: אנא יכילנא לחדושי בה מילתא, ומסתפינא דלמא מטרידנא.
7. Massekhtot Ketanot Soferim 21:1 Why don’t we fast during the month of Nissan? Because on the first of Nissan the tabernacle was set up; on the twelfth of Nissan, the chieftains brought their sacrifices for twelve days—one day for each tribe—and each one was made a festival day; and so too in the future the tabernacle will be built in Nissan, to uphold what was said, “There is nothing new under the sun” (Ecclesiastes 1:9). Therefore, we do not say <i>Tahanun</i> throughout the month of Nissan.	7. מסכתות קטנות סופרים כא: ולמה אין מתענין אותן בחדש ניסן, מפני שבאחד בניסן הוקם המשכן, ושנים עשר נשיאים הקריבו קרבנם לשנים עשר יום, יום לכל שבט ושבת, וכל אחד היה עושה ביומו יום טוב; וכן לעתיד לבא עתיד המקדש להבנות בניסן, לקיים מה שנאמר, אין כל חדש תחת השמש. לפיכך אין אומרים תחנונים כל ימי ניסן.
8. Tur OH Laws of Raising Hands and Tahanun 131 Rav Natronai [Gaon] wrote: “<i>Tahanun</i> in public on their faces after the <i>Amidah</i> is optional.”	8. טור אורח חיים הלכות נשיאת כפים ונפילת אפים סימן קלא ורב נטרונאי כתב נפילת אפים בציבור על פניהם אחר התפלה רשות היא
9. Abridged Darkhei Moshe OH 131:5 And this is extended in the answer of Bar Sheshet (#412) that <i>Tahanun</i> is optional. And therefore its laws are a matter dependent on custom.	9. דרכי משה הקצר אורח חיים סימן קלא אות ה וכן האריך בתשובת בר ששת סימן תי"ב דנפילת אפים הוא רשות ולכן כל דיניו במנהגא תליא מילתא:
10. Siddur Rav Sa’adya Gaon 70 24b After the eighteen [blessings]—at a regular time that isn’t Shabbat or Rosh Hodesh or Hanukkah or a festival—the believers need to fall on their faces.	10. סידור רב סעדיה גאון ע כד: ואחרי השמונה עשרה בזמן הרגיל, שאיננו שבת ולא חודש ולא חנוכה ולא מועד, צריך המאמין לפול על פניו.

11. Rambam Mishneh Torah, Laws of Prayer and Raising of Hands 5 How does one bow? After one raises their head, they bend it a fifth towards the ground and fall on their faces on the earth, and supplicate all the <i>tahanunim</i> that they want.	11. רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק ה השתחויה כיצד אחר שמגביה ראשו מכריעה חמישית ישב לארץ ונופל על פניו ארצה ומתחנן בכל התחנונים שירצה ארחות חיים עמוד מה אחר התפלה בשחרית ובמנחה נופל על פניו ומתפלל בכל התחנונים שירצה...
12. Babylonian Talmud Berakhot 16b-17a Rabbi Elazar, after finishing his <i>Amidah</i>, said thus: Let it be Your will, YHVH our God, that you cause to dwell in our lot love, companionship, peace, and friendship, that you increase our borders with students, that you make successful our last end with hope, that you place our portion in <i>Gan Eden</i>, that you establish us in good company and the good inclination in your world, that we may rise early and find our hearts yearning to fear Your name, and may the coolness of our soul come before you for good. Rabbi Yohanan, after finishing his <i>Amidah</i>, would say thus: May it be Your will, YHVH our God, to glance at our shame, to look at our bad situation, to be clothed in Your mercy, to be covered in Your strength, to be wrapped in Your kindness, to be girded in Your graciousness, and that the attribute of Your goodness and gentleness come before You.	12. תלמוד בבלי ברכות דף טז:–יז. רבי אלעזר בתר דמסיים צלותיה אמר הכי: יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שתשכן בפורינו, אהבה, ואחוה, ושלוה, וריעות, ותרבה גבולנו בתלמידים, ותצליח סופנו אחרית ותקוה, ותשים חלקנו בגן עדן, ותקננו בחבר טוב ויצר טוב בעולמך, ונשכים ונמצא יחול לבבנו ליראה את שמך, ותבא לפניך קורת נפשנו לטובה. רבי יוחנן בתר דמסיים צלותיה אמר הכי: יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שתציץ בבשתנו, ותביט ברעתנו, ותתלבש ברחמך, ותתכסה בעזך, ותתעטף בחסידותך, ותתאזר בחנינותך, ותבא לפניך מדת טובך וענותנותך. רבי זירא בתר דמסיים צלותיה אמר הכי: יהי רצון מלפניך ה' אלהינו

Rabbi Zeira, after finishing his <i>Amidah</i>, would say thus: May it be Your will, YHVH our God, that we not sin, that we not shame ourselves, and that we not disgrace our fathers. Rabbi <u>Hiyya</u>, after he prayed, would say thus: Let it be Your will, YHVH our God, that Your Torah be our trade, that our heart not be sick, and our eyes not be darkened. Rav, after his <i>Amidah</i>, would say thus: Let it be Your will, YHVH our God, to give us long life— a life of peace, a life of goodness, a life of blessing, a life of sustenance, a life of vigor of the bones, a life that has in it fear of sin, a life that has in it no shame or disgrace, a life of wealth and honor, a life that will bring for us love of Torah and fear of heaven, a life that will fill for us all the desires of our heart for good. Rabbi, after his <i>Amidah</i>, would say thus: May it be Your will, YHVH our God and God of our ancestors, that You should save us from the impudent, and from impudence, from bad people and bad happening,	שלא נחטא, ולא נבוש, ולא נכלם מאבותינו. רבי חייא בתר דמצלי אמר הכי: יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שתהא תורתך אומנותנו, ואל ידוה לבנו, ואל יחשכו עינינו. רב בתר צלותיה אמר הכי: יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שתתן לנו חיים ארוכים, חיים של שלום, חיים של טובה, חיים של ברכה, חיים של פרנסה, חיים של חלוץ עצמות, חיים שיש בהם יראת חטא, חיים שאין בהם בושה וכלימה, חיים של עושר וכבוד, חיים שתהא בנו אהבת תורה ויראת שמים, חיים שתמלא לנו את כל משאלות לבנו לטובה. רבי בתר צלותיה אמר הכי: יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שתצילנו מעזי פנים, ומעזות פנים, מאדם רע, ומפגע רע, מיצר רע, מחבר רע, משכן רע, ומשטן המשחית, ומדין קשה,
---	---

from the evil inclination, from bad company, from a bad neighbor and from Satan the Destroyer, from harsh judgment, from a harsh litigant, whether they are a member of the covenant or not a member of the covenant. Even so, eunuchs were appointed around Rabbi [to guard him]. Rav Safra, after his <i>Amidah</i>, would say thus: Let it be Your will, YHVH our God, that you place peace among the family servants above and the family servants below, and students that are occupied in Your Torah, whether they are occupied for its [own] sake, or occupied not for its [own] sake. And anyone who is occupied not for its [own] sake, let it be Your will that they will be occupied for its [own] sake. Rabbi Alexanderi, after his <i>Amidah</i>, would say thus: Let it be Your will, YHVH our God, that you stand us in a ray of light, and that you don't stand us in a ray of darkness, and that our heart not be sick, nor our eyes darken. There are those who say that this was what Rav Hamnuna would pray, and Rabbi Alexanderi, after he prayed, would say thus: Master of the worlds, it is revealed and known before You that our will is to do Your will, and what prevents [us]? The yeast in the dough [i.e. evil inclination],	ומבעל דין קשה, בין שהוא בן ברית בין שאינו בן ברית. ואף על גב דקיימי קצוצי עליה דרבי. רב ספרא בתר צלותיה אמר הכי: יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שתשים שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה, ובין התלמידים העוסקים בתורתך, בין עוסקין לשמה בין עוסקין שלא לשמה. וכל העוסקין שלא לשמה, יהי רצון שיהו עוסקין לשמה. רבי אלכסנדר בתר צלותיה אמר הכי: יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שתעמידנו בקרן אורה ואל תעמידנו בקרן חשכה, ואל ידוה לבנו ואל יחשכו עינינו. איכא דאמרי: הא רב המנונא מצלי לה, ורבי אלכסנדר בתר דמצלי אמר הכי: רבון העולמים, גלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות רצונך, ומי מעכב? שאר שבעיסה ושעבוד מלכיות; יהי רצון מלפניך שתצילנו מידם, ונשוב לעשות חוקי רצונך בלבב שלם. רבא בתר צלותיה אמר הכי: אלהי, עד שלא נוצרתי איני כדאי ועכשיו שנוצרתי כאלו לא נוצרתי,
--	--

and subjugation of kingdoms. Let it be Your will that you save us from their hands, and let us return to do the laws of Your will with a full heart. Rava, after his <i>Amidah</i>, would say thus: My God, Before I was fashioned I was not worthy, and now that I have been fashioned it is as if I had not been fashioned: dust I am in my life, all the more so in my death. Thus I am before You like a vessel full of shame and disgrace. Let it be Your will, YHVH my God, that I do not sin anymore, and that which I sinned before You, wipe out in Your great mercy— but not through discipline or bad diseases. And that was the confession of Rav Hamnuna Zuti on Yom Kippur. Mar son of Ravina, when he finished his <i>Amidah</i>, he would say thus: My God, keep my tongue from evil and my lips from speaking deceit. May my soul be silent to those who curse me and my soul like dust to all. Open my mind to your Torah, and let my soul pursue your <i>mitzvot</i>. Save me from bad meeting, from the evil inclination, from a bad woman, and from every evil that threatens to come into the world,	עפר אני בחיי, קל וחומר במיתתי, הרי אני לפניך ככלי מלא בושה וכלימה, יהי רצון מלפניך ה' אלהי שלא אחטא עוד, ומה שחטאתי לפניך מרק ברחמיך הרבים אבל לא על ידי יסורין וחלאים רעים. והיינו וידוי דרב המנונא זוטי ביומא דכפורי. מר בריה דרבינא כי הוה מסיים צלותיה אמר הכי: אלהי, נצור לשוני מרע ושפתותי מדבר מרמה, ולמקללי נפשי תדום ונפשי כעפר לכל תהיה, פתח לבי בתורתך ובמצותיך תרדוף נפשי, ותצילני מפגע רע מיצר הרע ומאשה רעה ומכל רעות המתרגשות לבא בעולם, וכל החושבים עלי רעה מהרה הפר עצתם וקלקל מחשבותם, יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי.
--	--

and all those who plan bad for me, soon destroy their counsel and disrupt their plans. May the words of my mouth and the meditation of my mind be acceptable before You, YHVH, my rock and my redeemer.	
13. Palestinian Talmud (Venice edition) Berakhot 4:1, 7d Rabbi Pedat in the name of Rabbi Ya'akov bar Idi: Rabbi Elazar used to pray three prayers after his <i>Amidah</i>. What did he say? Let it be Your will, YHVH my God and the God of my ancestors, to not let hatred of us arise in the human mind, nor the hatred of humanity arise in our minds; do not let jealousy of us arise in the human mind, nor the jealousy of humanity arise in our minds; and let Your Torah be our occupation all the days of our lives. Let our words be supplications before you. Rabbi Hiyya bar Abba would add: And designate our hearts for the fear of Your name, keep us far from everything that you hate, and keep us close to everything your love, and make justice for us for the sake of Your name. The School of Rabbi Yannai said: One who wakes from their sleep needs to say: Blessed are You, YHVH, who resurrects the dead. My master, I have sinned before you. Let it be Your will, YHVH my God, that you give me a good mind, a good portion, a good inclination, a good reward, a good name,	13. תלמוד ירושלמי (ונציה) ברכות פרק ד ה"א/דף ז טור ד רבי פדת בשם רבי יעקב בר אידי רבי אלעזר היה מתפלל שלש תפילות לאחר תפילתו מהו אומ' יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שלא תעלה שנאתינו על לב אדם ולא שנאת אדם תעלה על לבינו ולא תעלה קנאתינו על לב אדם ולא קנא' אד' תעלה על לבינו ותהא תורתך מלאכתנו כל ימי חיינו ויהיו דברינו תחנוני' לפניך ר' חייא בר אבא מוסיף ותייחד לבבינו ליראה את שמך ותרחקינו מכל מה ששנאת ותקרבינו לכל מה שאהבת ותעשה עמנו צדקה למען שמך דבית ר' ינאי אמרין הנוער משנתו צריך לומר בא"י מחיה המתים רבוני חטאתי לך יהי רצון מלפניך ה' אלהי שתתן לי לב טוב חלק טוב יצר טוב סכר טוב שם טוב עין טובה

a good eye, and a good soul— a humble soul, a lowly spirit. Do not let us profane Your name, do not make us conversation in the mouth of all people, and let our end not be cut off [<i>kareit</i>]. Our hope should not be a mere breath, do not let us depend on gifts from flesh and blood, do not hand over our food through flesh and blood, that their gifts are small but their abuse is great, and give our portions in Your Torah with those who do Your will. Build Your house, Your palace, Your city, and Your sanctuary speedily in our days. Rabbi <u>H</u>iyya bar Va prayed: Let it be Your will, YHVH our God and God of our ancestors, that you predispose our minds to do complete repentance before you, and that we should not be shamed before our ancestors in the World to Come. Rabbi Yudan son of Rabbi Yishmael fixed a speaker that would say after his sermon thus. Rabbi Tan<u>h</u>um bar Iskultika prayed: Let it be Your will, YHVH my God and God of my ancestors, that you break and render useless the yoke of the evil inclination from our minds, for thus You created us to do Your will and we are liable to do Your will—what You desire and we desire—	ונפש טוב ונפש שפלה ורוח נמוכה אל יתחלל שמך בנו ואל תעשינו שיחה בפי כל הבריות ואל תהי אחריתנו להכרית ולא תקוותינו למפח נפש ואל תצריכינו לידי מתנות בשר ודם ואל תמסור מזונותינו בידי בשר ודם שמתנתם מעוטה וחרפתם מרובה ותן חלקינו בתורתך עם עושי רצונך בנה ביתך היכלך עירך ומקדשך במהרה בימינו רבי חייא בר ווא מצלי יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שתתן בלבינו לעשו' תשובה שלימ' לפניך שלא נבוש מאבותינו לעולם הבא רבי יודן ביר' ישמעאל קבע לה לאמוריה דיימר בתר פרשתיה כן רבי תנחום בר איסכולסטיקא מצלי יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שתשבור ותשבית עולו של יצר הרע מלבינו שכך בראתנו לעשו' רצונך ואנו חייבים לעשות רצונך את חפץ ואנו חפצי' ומי מעכב שאור שבעיסה גלוי וידוע לפניך שאין בנו כח לעמוד בו אלא יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבות' שתשביתנו מעלינו
--	--

and what prevents us? The yeast in the dough [i.e. the evil inclination]. It is revealed and known before You that we have no strength to stand with, but let it be Your will, YHVH my God and God of my ancestors, that you remove it from over us, and subdue it, and Your will will become like our will with a full heart. Rabbi Yohanan used to pray: Let it be Your will, YHVH my God and God of my ancestors, that you cause to dwell in our lot love, companionship, peace, and friendship, that you make successful our last end with hope, that you expand our borders with students, and establish for us a good mind, and good company, and that we get up early and find our hearts yearning, and that the coolness of our soul comes before You for good.	ותכניעהו ונעשה רצונך כרצונינו בלבב שלם רבי יוחנן הוה מצלי יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שתשכן בפורינו אהבה ואחוה שלום וריעו' ותצליח סופינו אחרית ותקוה ותרב' גבולינו בתלמידי' ונשיש בחלקינו בגן עדן ותקנינו לב טוב וחבר טוב ונשכים ונמצא ייחול לבבינו ותבוא לפניך קורת נפשינו לטובה
14. Sefer Hamanhig, Laws of Prayer 102 The prayer “And He is merciful”: I have heard that it was established by three elders, who were brought on a boat of exiles from Jerusalem to a certain ruler’s kingdom. He decided to test whether they were from the stock of Israel by throwing them into a fiery furnace, similar to Hananiah, Mishael, and Azariah, and he gave them thirty days [to prepare]. At the end of that time, one of them dreamed of a verse wherein the word “when” was written twice, and “not” three times, and he did not know what it was. The three	14. ספר המנהיג דיני תפילה עמוד קב והוא רחום, שמעתי שיסדוהו ג' זקנים על ספינת גלות ירושל' שהגיעה לממשלת הגמון אחד ויאמ' לבחנם בכבשן האש כחנניה מישאל ועזריה, אם הם מזרע ישראל ונתן להם זמן ל' יום לסוף הזמן חלם אחד מהן מקרא שכתו' בו תרין כי, ותלתא לא, ולא ידיע מה הוואי, אמרו לו ג' הזקיני' זה הפסוק הוא כי תעבור במים אתך אני, הלא הבטיחך הצור בזה

elders said, “This is the verse, ‘When you pass through water, I will be with you (Isaiah 43:2)’; has the Rock not reassured you through this verse?” Immediately they entered the fire and divided into three companies, and the three elders entered after them. One said “And He is merciful”; the second “Please, O merciful and gracious king”; the third, “There is none like you, O merciful and gracious one.”	הפסוק, מיד נכנס באש ונחלק לג' חלקי' ונכנסו אליו ג' הזקיני' ויסדו והוא רחום, והשני אנא מלך רחום וחנן, והשלישי אין כמוך רחום וחנן. אב"ן
15. Isaiah 43:2 When you pass through water, I will be with you; through streams, they shall not overwhelm you. When you walk through fire, you shall not be scorched; through flame, it shall not burn you.	15. ישעיהו מג:ב כִּי־תַעֲבֹר בַּמַּיִם אֶתְךָ־אֲנִי וּבְנֵהְרוֹת לֹא יִשְׁטָפוּךָ כִּי־תֵלֵךְ בְּמוֹ־אֵשׁ לֹא תִקָּה וְלֹהֶבֶת לֹא תִבְעַר־בְּךָ׃
16. Siddur Amudei Shamayyim, Ya'akov Emden, 344a The Jews' custom is to bless the children on the eve of Shabbat (either their parents or their rabbis may do it) after prayers or upon entering the home. Thus the <i>shefa</i> (divine flow) will settle on them, and it is fitting to extend it to the children in particular since they do not have the strength to draw it to themselves. But it may come and settle on them through praiseworthy acts of an everyday person, and it will attach itself more firmly to the young, who have not yet tasted the taste of sin, and through them it will spread even further.	16. סדור עמודי שמים (יעקב עמדין), 344a מנהגם של ישראל לברך הילדים בליל שבת (אחד האבות ואחד הרבנים) אחר התפילה או בכניסה לבית. שאז חל השפע, וראוי להמשיכו על הילדים בייחוד שאין בכוחם להמשיך שפע במעשיהם. אבל ע"י גדול אמצעי משובח הוא יורד וחל ונאחז ביותר בקטנים שעדיין לא טעמו טעם חטא ועל ידיהם הוא מתפשט יותר.
17. Hayyim son of R. Betzalel, Sifrei Hayyim, Parnasah Ve-Khalkalah Chapter 6 20b (Warsaw, 1876) It is the common custom for a parent to bless their child, and so too for a rabbi to bless their student, on the holy day, since the channels of blessing are open on it, and one should not treat an ordinary person's blessing lightly. There is also another reason for this, which is that the way of a parent is to be constantly	17. חיים ב"ר בצלאל אחי המהר"ל, ספרי חיים, ספר פרנסה וכלכלה, פרק ו כ"ב (Warsaw 1876) ונוהגים העולם שהאב מברך את הבן וכן הרב את תלמידו ביום הקדוש הזה לפי שצינורי הברכות פתוחים בו ואל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך. גם יש בו עוד טעם אחר לפי שדרך האב שכועס תמיד על בנו ומקללו כל ימי השבוע וכן הרב על

angry with their children and to curse them all throughout the week, and so too a rabbi and their students. Therefore they bless them beforehand, at the beginning of the week, and once they have blessed them they can no longer curse them, because “when God blesses, I cannot reverse it” (Numbers 23:20).	תלמידו והלכך מקדם לברכו בתחילת השבוע ומשברכו לא יכול לקללו עוד על דרך 'וברך לא אשיבנה' (במשבר כג:כ)
---	---

